

Nagycsütörtök – 2011. április 21.

Egy este árverést tartottak egy régiségbolt felszámolása során. A valamikor talán sokat érő, de ma már ócskaságnak számító holmik többnyire bagatell áron keltek el. Az árverés vezetője egyszer csak felemelt egy kopott, koszos, kilazult húrú hegedűt. „Ez a hegedű a következő! A kikiáltási ár 1000 forint.” Néhány kéz felemelkedett. „Ezerötszáz!” – kiáltotta a vezető. „Ki ad érte ezerötszázat?” Ismét felemelték néhányan a kezüket, ezúttal már kevesebben. „Legyen kétezer! Ki ad érte kétezret?” Most már csak hárman jelentkeztek. A kikiáltó folytatta: „Nos, megadja-e valaki a háromezret! Háromezer forint a hegedűért!” Csak egyetlen kéz emelkedett a magasba. A kikiáltó kezébe vette a kalapácsot. „Háromezer először, háromezer másodszor ...” Már épp koppantani készült a kalapáccsal, hogy jelezze, elkelt a hegedű, amikor a hátsó sorokból egy idősebb úr nyomakodott előre. Megbabonázva, félszeg mosollyal bámult a hegedűre, s kivette a kikiáltó kezéből. Gyengéden letörölte róla a port. Megigazította hangolókulcsokat, majd behangolta a hegedűt. Azután állához emelte, kezébe vette a kopott vonót, s játszani kezdett. A teremben néma csönd lett. A hegedű gyönyörűen szólt, a dallamok betöltötték a jelenlévők lelkét. Amikor az öregúr letette a vonót, s visszaadta a hegedűt a kikiáltónak, halkan csak ennyit mondott a lenyűgözve hallgató embereknek. „Ezt a hegedűt még én készítettem, megvan már vagy negyven éve. Az első munkáim egyike.” A kikiáltó vigyázva emelte fel a hangszert, szinte alig mert hozzáérni. „Újabb árverés!” – kiáltotta. „Ötvenezer forint a hegedű. Ki ad érte ötvenezret?” Vagy harminc kéz lendült a magasba. „Hetvenezer a hegedű. Kinek ér meg hetvenezret?” – És így tovább, és így tovább. Az öreg hegedűt végül százezer forintért vitték el. Semmiért nem adtak annyit azon az estén. A készítő mester érintése visszaadta a látszólag semmit érő hegedű eredeti értékét.

Jézus az Utolsó Vacsora kezdetén lehajolt és megmosta tanítványai lábát. Mindenképpen tisztává akarta tenni őket, s azt a tisztaságot, amelyre szükségük volt, csak Ő tudta megadni nekik. Hiába tiltakozott Péter nyíltan (s valószínűleg háborogtak és értetlenkedtek belül a többiek is!), szükségük volt az Úr és Mester érintésére ahhoz, hogy valódi közösségben legyenek az Istennel.

Mit jelent tisztának lenni? Mitől és hogyan akarja Jézus megtisztítani az ő tanítványait? A piszok, a szennyfolt az valami olyasmi, ami „nem való” valahová, nem illik oda, ahova került. Nem része annak, amit bepiszkít. Valami más, ami meghamisítja az eredetit, eltakarja a valós színt, a valós alakot. A sár teljesen természetes a folyó vagy a tó partján, a pocsolyák szélén, de nem való az ember ruhájára vagy arcára. Nem ott a helye, ott már kosszá, piszokká válik, amitől meg kell tisztulni, hogy előtűnjön a valós kép, az eredeti szín. Amikor az ember lélekben válik tisztátalanná, amikor egész embersége koszolódik be, az azt jelenti, hogy valamiképpen sérül az életének a lényege. Olyasmit tesz, olyasmi történik vele, ami meghamisítja a rendeltetését, eltéríti az igazi céljának a keresésétől és betöltésétől. Úgy jár, mint a példában szereplő hegedű: nem

tűnik már alkalmasnak eredeti rendeltetése teljesítésére. Nem tűnik annak, ami pedig kellene, hogy legyen valójában. Az embert, az egész embert csak „belülről” lehet bepiszkítani igazán. Vagyis saját magunk tehetjük tisztátalanná magunkat azzal, hogy hűtlenek leszünk önmagunkhoz, embervoltunk lényegéhez, alapvető küldetésünkhöz, és persze ahhoz, akitől mindezt kaptuk: a teremtő Istenhez. A bűn mindig lázadás Isten ellen, elfordulás az Ő javunkra szolgáló akaratától. Megtagadása vagy legalábbis kétségbe vonása annak a küldetésnek, amire Ő teremtett minket, annak a boldogságnak, aminek keresését Ő oltotta a szívünkbe. Az ember életének lényege az, hogy Isten szeretett gyermekeként az Atyával és embertársaival szeretetközösségben éljen. Mindennapjainkban ennek a kettős, Isten és a felebarát szeretetére irányuló célnak kell dominálnia. Akinek tetteit, döntéseit ez a törekvés hatja át, az közösségben marad az Istennel, nem szakad el tőle, vagyis tiszta marad. Állandóan Isten jelenlétében élve, az Ő arcára figyelve őrizhetjük meg életünk valódi lényegét, maradhatunk hűségesek önmagunkhoz és végső célunkhoz. Nem véletlenül nevezi boldognak Jézus a tiszta szívűeket, mert ők tudják csak igazán meglátni az Istent. Mindig, mindenhol, mindenkiiben.

Vajon ki tudna ennyire tökéletesen tiszta maradni? Ki tudná minden cselekedetében maradéktalanul érvényre juttatni az Isten és az emberek iránti szeretetet? Senki! Nem, valóban nincs olyan ember, aki be ne koszolódna, vagyis a szeretet ellen döntve bűnt ne követne el. Minél többször és minél súlyosabban vétkezünk, annál inkább eltorzul eredeti alakunk, annál inkább meghamisítjuk saját értékünket, meghasonlunk céljainkkal, s egyre kevésbé hasonlítunk ahhoz, akinek Isten megálmodott, s akik valójában mi is szeretnénk lenni. Persze erre aztán jócskán rásegít az önmagával egyre inkább meghasonlott társadalom, a többnyire rossz irányba tartó világ, a szintén „koszos” többi ember is. Mit várunk el egymástól? Mire tartjuk alkalmasnak egymást? Hogyan segítjük egymást legfőbb célunk elérésében? Bizony sokszor szégyenkezve kell lehajtanunk a fejünket, ha ezt a kérdést őszintén akarjuk megválaszolni. Hányszor és hányszor tartja ember a másik embert egyszerű használati tárgynak, élvezeti cikknek, aki nem való másra, mint hogy önző vágyait betöltse! Hányszor és hányszor válik az ember robotoló „munkagéppé”, akinek csak a teljesítményére van szükség, s ennek érdekében még a gyermekvállalásban is korlátozni lehet! Ha a másik ember számomra pl. csak szórakoztató „jóhaver” vagy éppen cinkostárs valamilyen bűnben, vagy a balek, aki helyettem elviszi a balhét, akkor bizony jócskán részt veszek felebarátom „bepiszkításában” én magam is, bár ehhez az ő helytelen döntése, beleegyezése is kell.

Jézus megmossa a tanítványok lábát, mert Ő tisztán akarja látni őket, segíteni akarja és tudja őket abban, hogy közösségben maradjanak Istennel, s hűségesek maradjanak önmagukhoz. A lábmosás gesztusa azt jelenti, hogy a Mester minden áldozatot kész vállalni azért, hogy övéinek alakja eredeti szépségében ragyogjon fel, hogy újra higgyenek értékességükben, újra akarjanak

azok lenni, ami a küldetésük: Isten gyermekei. Ezt a megtisztítást viszi végbe Jézus valóságosan a kereszten az Ő megváltó áldozatával.

Nekünk is meghagyja azonban, hogy mi is „mossuk egymás lábait”, vagyis segítsük embertársainkat a megtisztulásban. Hogyan tehetjük ezt? Bizonyára nem úgy, ha számon kérő, letorkolló módon újra és újra orruk alá dörgöljük valós vagy vélt hibáikat, szidjuk és mocskoljuk őket azért, amitől már úgymint éppen eléggé szenvednek. Sokkal inkább úgy, hogy észrevesszük és szóvá tesszük a bennük lévő jót! Igényt tartunk arra a szépre és jóra, ami bennük van, élünk vele, s mások figyelmét is felhívjuk rá. Szent-Gály Kata szavaival élve „keresztény pletykát” terjesztünk, vagyis jót mondunk másokról, dicsérünk másokat, persze ügyelve arra, hogy az igaz legyen! A rosszat pedig, ami egyértelműen jelen van a másokban, a bűnt, amivel fájdalmat okoz, szintén nem söpörjük szőnyeg alá, de szeretettel megbocsátjuk, s elszenvadjuk a kínokat, amelyeket ezzel vállunkra tesz. Szóvá tesszük, de nem elítélve és elszakadva tőle, hanem megmutatva, hogy jót akarunk, s vele együtt akarunk küzdeni az ő piszkos foltoktól való megtisztulásáért. Kitartunk mellette akkor is, ha ez terhet jelent, s nem kell félnie attól, hogy mi eltávolodunk tőle, vagy elveszíti szeretetünket. Hozzá tartozik a lábmosáshoz, felebarátaink megtisztításához az is, ha mi a lehető legjobbat nézzük ki belőlük és várjuk el tőlük. Számítunk rájuk, a legfőbb céljuk, küldetésük teljesítésében akarjuk segíteni őket. Vagyis Isten gyermekeként tekintünk rájuk, akiknek öröksége a végtelen, tökéletes boldogság, s akik ezt a szeretet útján járva el is tudják érni.